

skridt. Det Budskab, der for henved 8 Dage siden kom til Europa ovre fra Storfyrstendømmet Finland, fyldte alle Civilisationens, alle Frihedens og Fremskridtets Venner i Europa og udenfor Europa med stor Glæde. De Tilstande, der nu herske i det store Zarrige, fyldte os vel med Bekymring, men dog tillig med stort Haab. Under saadanne Forhold sker det, som det staaer i Slutningsversene af de græske Tragedier:

„Guder uventede Veje kan bane;
tidt det usandsynligste sker.“

Den lille Begyndelse, der her gøres til et stort og betydningsfuldt Fremskridt, kan følges af større Skridt, inden vi ane det. Med Ønsket om, at hvad der her begyndes, snart maa fuldbyrdes til Lykke for vort Fædreland og til Lykke for Menneskeheden, vil jeg, idet jeg med Tak og Paaskønnelse mindes den danske Mand, der paa Kongens Vegne har afsluttet og sammen med Hans Majestæt Kongen har undertegnet Traktaten, vor forrige Udenrigsminister, Folketingsmanden for Svendborg Amts 5te Valgkreds (Deuntzer), opfordre Folketinget til at give sit Samtykke til den med den kongelige nederlandske Regering under 12. Februar 1904 i København afsluttede Konvention angaaende Stridigheders Henvisning til Afgørelse ved Voldgift.

Deuntzer: Naar jeg tager Ordet i dette Anliggende, er det ikke for at komme ind paa Enkelthederne i den foreliggende Konvention. Disse Enkeltheder forekomme mig at være klare nok og at være tilstrækkelig klart fremstillede saavel af den højtærede Udenrigsminister som af det ærede Medlem for Viborg (Sveistrup). Med Hensyn til den ærede sidste Talers Udtalelse om Artikel 2 skal jeg kun bemærke, at det er ganske rigtigt, som han formodede, at der var en Slags Nødvendighed for at optage denne Artikel, den er omtrent ordret udskreven af Haagerkonventionen af 1899. Da man ikke fandt det rigtigt eller muligt at komme til ny udførlige Procesregler, var man nødt til at henholde sig dertil.

Det, jeg vil tillade mig i størst mulig Korthed at sige nogle Ord om, er denne Overenskomsts almindelige Betydning. Det er noget, man ikke behøver at være meget skarpsindig for at tænke og ikke meget dristig for at sige, at umiddelbar praktisk Interesse kunne vi ikke vente af Overenskomsten. Saa vidt mig bekendt, har der ikke været noget Stridspunkt mellem Hol-

land og Danmark i de sidste Hundrede Aar eller længere, og saa vidt man kan se, er der ikke Grund til at formode, at nogen Strid skulde opstaa, i ethvert Tilfælde ikke en saa stor, at man ikke ogsaa uden Traktat kunde blive enig om at løse den i Mindelighed. Ingen kan naturligvis vide, hvad Fremtiden vil bringe, men efter al Sandsynlighed ville de have Ret, som paastaa, at nogen direkte praktisk Betydning kan Traktaten ikke ventes at ville faa. Men naar man indrømmer det, maa man paa den anden Side ikke være blind for den middelbare Betydning, som denne Overenskomst sikkerlig vil have, og det er mig magtpaaliggende ved denne Lejlighed, idet jeg begyndte med at fremhæve, at man ikke maa være for store Tanker om Overenskomsten, at søge at forebygge, at man skal have for smaa Tanker om den.

Efter Haagerkonventionen i 1899 er det en bekendt Sag, at Voldgiftstanken og navnlig Afslutning af Traktater om Voldgift tog stærk Fart. Det ærede Medlem for Viborg udtrykte sig egentlig aldeles træffende, da han sagde, at i de senere Aar have vi set omtrent alle Magter kappes om at slutte Voldgiftstraktater. Ja, det er saaledes, og det er ikke saa underligt, thi Voldgiftstraktaternes Ide hviler paa en baade smuk og sand Tanke, og den bæres tillige af en praktisk Interesse. Ideen om internationale Stridigheders Afgørelse ved Voldgift kan egentlig udtrykkes ganske simpelt saaledes, at man føler og erkender, at i internationale Forhold som i Staternes indre Forhold bør Magten vige for Retten, og man erkender endvidere, at til syvende og sidst ere alle interesserede i, at Ret er og bliver Ret i internationale som i Landenes indre Forhold. Men denne i sig selv rigtige Tanke vilde neppe have givet sig saa talrige Udslag, hvis den ikke var bleven understøttet af en praktisk Interesse, og denne praktiske Interesse er ikke blot den, de smaa Stater nu maaske mere end nogen Sinde have af at være sikrede i deres internationale Forhold, men tillige den, de store Stater have, idet de have set, og mange Gange af bitter Erfaring, at Krig er et forfærdeligt Middel, et Middel til at afgøre Stridigheder, der ofte ere lige saa ødelæggende for Sejrherren som for den besejrede. Det er ud fra disse Synspunkter, at Haagerkonventionen anbefaler Voldgiftstraktaters Afslutning. Dens Artikel 10 indskrænker sig imidlertid til at anbefale dem med Hensyn til Stridigheder af juridisk Art og især angaaende Fortolk-